

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Taksonomivejledning

Taksonomivejledning

2021

Design: Center for Kommunikation og Presse

Denne publikation kan ikke bestilles.

Der henvises til webudgaven.

Publikationen kan hentes på:

www.uvm.dk

Børne- og Undervisningsministeriet

Departementet

Frederiksholms Kanal 21

1220 København K

FORORD

Taksonomivejledningen er en instruktion i at beskrive mål med taksonomisk præcision i de fire præstationsstandarder, der udgør taksonomirammen i erhvervsuddannelsernes uddannelsesspecifikke fag i grundforløbet og hovedforløbet. De fire præstationsstandarder, begynder, rutineret, avanceret og ekspert, er beskrevet i Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser (hovedbekendtgørelsen)¹.

BAGGRUND

I november 2018 indgik den daværende regering og en række aftalepartier aftalen "Fra folkeskole til faglært – Erhvervsuddannelser til fremtiden" I aftalen indgik beslutningen om at iværksætte et udvalgsarbejde med erhvervsskolerne og arbejdsmarkedets parter med henblik på at udarbejde forslag til forenkling af erhvervsuddannelsernes beskrivelsessystem.

Udvalget har afgivet rapport med forslag og anbefalinger fra udvalgsarbejdet. Herunder anbefaler udvalget, at der udarbejdes en taksonomivejledning til erhvervsuddannelserne. Anbefalingen har resulteret i herværende vejledning til beskrivelse af præstationsstandarder i erhvervsuddannelserne.

Vejledningen henvender sig til de faglige udvalg, der formulerer kompetencemål og fagmål inden for præstationsstandardernes niveauer, og til skoler, der skal omsætte målene til undervisning og bedømmelse

Vejledningen indeholder tre dele. I første del redegøres der for, hvad en præstationsstandard er. I anden del redegøres der for, hvordan man beskriver mål. I tredje del præciseres de fire niveauer i præstationsstandarder med eksempler på, hvordan mål beskrives på niveauerne.

HVAD ER EN PRÆSTATIONSSTANDARD?

Præstationsstandarder er en taksonomi. I en uddannelsesmæssig sammenhæng anvendes en taksonomi til at inddele læring i niveauer. Niveauerne afspejler, i hvilken rækkefølge vi tilegner os læring, og hvad eleverne skal kunne, før vi kan gå videre til det næste læringsniveau. En taksonomi beskriver derfor en trinvis vej fra ikke at vide eller kunne noget, til at vide eller kunne noget på det højeste niveau. Præstationsstandarder indeholder fire niveauer, der hver beskriver en standard for en præstation fra laveste til højeste niveau. De fire standarder hedder 1. begynder, 2. rutineret, 3. avanceret og 4. ekspert.

Ordet præstationsstandard er sammensat af to ord: Præstation drejer sig om at gøre noget, at handle, der omfatter at kunne udføre praktiske opgaver eller at kunne gengive eller forklare teoretisk viden. Standard drejer sig om på hvilket niveau handlingen ligger, det vil sige, hvor kompleks den er.

BESKRIVELSE AF PRÆSTATIONEN: HANDLINGSORIENTEREDE MÅL

Mål i erhvervsuddannelserne skal være handlingsorienterede. Det gælder også mål med teoretisk indhold. Mål, der starter med "eleven skal have viden om" eller "kendskab til" er ikke handlingsorienterede. De er svære at omsætte præcist til undervisning, fordi målet ikke fortæller, hvordan elevens viden eller kendskab skal komme til udtryk. Målene skal derfor formuleres ved den handling, de skal komme til udtryk ved. Mål formuleret som fx "eleven kan forklare, gengive, reflektere" beskriver en handling og er lettere at omsætte til undervisning, fordi de anviser, hvad eleven skal kunne gøre.

¹ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/1619>

Nogle verber beskriver i sig selv et taksonomisk niveau for handlingen. Det er f. eks. et højere taksonomisk niveau at kunne analysere noget end blot at kunne beskrive det.

Andre verber er niveau-neutrale og kan derfor i sig selv ikke beskrive niveauet for handlingen, men må ses i sammenhæng med arbejdsfunktionen/opgaven. I en række tekniske uddannelser skal eleven eksempelvis kunne tegne. Det er ikke ordet tegne, men det tekniske niveau af det, eleven skal kunne tegne, der udgør niveauet i præstationsstandarden. Ligeledes vil et verbum som kommunikere først få mening, når det ses i sammenhæng med arbejdsopgaven, fx kommunikere med borgeren eller kunden.

BESKRIVELSE AF STANDARDENS NIVEAU: GRAD AF KOMPLEKSITET

Når man beskriver et uddannelsesspecifikt fag eller overgangskrav for fra grundforløb til hovedforløb, formulerer man en række mål for elevens læring. Man beslutter også, på hvilken af de fire præstationsstandarder eleven skal kunne præstere fagets mål.

Standarden bestemmes af, hvor kompleks præstationen er. Komplexiteten omfatter tre elementer:

- Komplexiteten i selve arbejdsfunktionen eller opgaven.
- Komplexiteten i situationen, hvori arbejdsfunktionen eller opgaven skal udføres
- Grad af ansvar og selvstændighed

1. Komplexitet i arbejdsfunktion eller opgave

Komplexitet i arbejdsfunktion eller opgave drejer sig om, at nogle arbejdsfunktioner eller opgaver (præstationer) er mere komplekse at udføre end andre. Det er fx mere komplekst at totalrenovere en entreprenørmaskine end at lappe en cykel, mere komplekst at sætte en fest-frisure end at klippe et pandehår, mere komplekst at oprette pivot-tabeller i regneark end at bruge sumfunktionen, mere komplekst at bruge en gulvaskemaskine end en kost osv.

Komplexitet vedrører også arbejdsfunktionens eller opgavens omfang. Skal eleven fx kunne skifte hjul på en bil, oprette en hjemmeside, gøre en kasse op eller lægge en brostensbelægning. Eller skal eleven også kunne gøre noget før og efter eller i tillæg til dette? Skal eleven fx planlægge sin arbejdsfunktion/opgave? Skal eleven vurdere, efterbehandle eller kvalitetssikre sin arbejdsfunktion/opgave? Skal eleven dokumentere udførelsen af arbejdsfunktionen/opgave? Osv.

2. Komplexitet i situationen

Situationen, hvori arbejdsfunktionen eller opgaven skal udføres, kan være mere eller mindre kompleks. I social-og sundhedsuddannelserne er der forskel på at skulle kommunikere med pårørende til en døende og at skulle hyggesnakke med en borger i forbindelse med opgaven: 'servering af mad'. Det er mere komplekst at betjene en sur kunde end en tilfreds kunde. Ligeledes vil relativt rutinepræget værkstedsarbejde blive mere komplekst, hvis arbejdet skal udføres i en situation, der involverer fx kunde-kontakt eller instruktion af andre.

Til at beskrive kompleksitet i en situation, kan man inddrage følgende overvejelser:

Forudsigelighed

Skal eleven udføre arbejdsfunktionen eller opgaven i kendte situationer, det vil sige i situationer, der ligner dem, som eleven normalt arbejder i, eller i ukendte situationer? En situation er fx mindre forudsigelig, hvis der er andre personer end den udførende involveret. Fx vil deltagelse af en kunde, en pårørende eller en elev medvirke til, at situationen bliver mere kompleks.

Samarbejde

En præstation er påvirket af de samarbejdsforpligtelser, der hører til. Det kan være en hjælp at udføre noget i samarbejde, fordi andre kan bidrage med den ekspertise, man ikke selv har. Men det kan også komplicere udførelsen af arbejdsfunktionen eller opgaven, fx hvis udførelsen afhænger af et samarbejde, fordi opgaven ikke kan udføres af en person alene.

3. Grad af ansvar og selvstændighed

Kompleksiteten afhænger af, hvilket ansvar eleven skal kunne udvise med sin faglighed. Ansvar drejer sig om følgende:

- Ansvar for eget eller for andres arbejde, herunder om eleven skal kunne instruere andre i deres arbejde.
- Hvor stor en del af produktionen og/eller serviceprocessen eleven har ansvar for.
- Ansvar for egen kompetenceudvikling.

Kompleksiteten afhænger af graden af selvstændighed i udførelsen af arbejdsfunktionen eller opgaven. Kompleksitet i relation til selvstændighed kan indkredses ved at besvare følgende spørgsmål:

- Skal eleven udføre arbejdsfunktionen/ opgaven under vejledning, efter forudgående instruktion eller alene stå for planlægning og/eller udførelse?
- Skal eleven være i stand til at løse opgaver, som andre stiller, eller skal eleven kunne identificere og afgrænse de opgaver, der skal løses i forskellige situationer?
- Skal eleven kunne udvise initiativ i forbindelse med udførelsen af arbejdsfunktionen/opgaven?

Det er forskelligt i uddannelserne, hvor meget ovenstående tre elementer fylder i præstationen. I nogle erhvervsuddannelser, typisk de tekniske uddannelser, udgør den tekniske kompleksitet ved arbejdsfunktionen/opgaven det meste af en præstationsstandard. Det er det tekniske niveau, som eleven skal kunne udføre arbejde på, som hovedsagligt definerer præstationsstandard, medens situationer og faktorer omkring udførelse af opgaven vejer mindre.

I andre uddannelser fylder den tekniske kompleksitet ved arbejdsfunktionen/opgaven relativt mindre, medens kompleksiteten i de situationer, eleven skal beherske, og selvstændighed og ansvar vejer tungere. Det gælder typisk for uddannelser, hvor personlige og sociale kompetencer udgør en stor del af præstationen.

HVORDAN BESKRIVES MÅL

Mål beskrives ved at kombinere et eller flere verber med et eller flere af ovenstående tre elementer.

Eksempel fra bageruddannelsen:

Et mål i bageruddannelsen kan lyde således:

“Eleven kan deltage i bagning af almindeligt forekommende bake-off brød under vejledning”.

I dette mål er kompleksiteten på laveste niveau. Verbet ‘deltage’ angiver laveste niveau. Bake-off brød er det letteste bagning, eleven kan udsættes for. Selvstændighedsgraden er på et minimum, da der er tale om ‘deltage i’. Ligeledes har eleven relativt lidt ansvar, da bagningen foregår under vejledning, hvilket også betyder, at eleven ikke selv har ansvar for at tilegne sig viden.

Et andet mål i bageruddannelsen kan lyde således:

“Målet for undervisningen er, at eleven selvstændigt kan planlægge, udføre og kvalitetssikre egen og andres produktion af konditorkager til specielle lejligheder”.

Dette mål har en relativt højere kompleksitet. Verberne ‘planlægge’ og ‘kvalitetssikre’ viser en relativt højt niveau. Den tekniske kompleksitet i arbejdsfunktion/ opgave ‘bagning af konditorkager’ er relativt høj og arbejdsfunktionen/ opgaven omfatter en større proces end selve bagningen; der er tale om uforudsigelig situation, og ansvaret omfatter både eget og andres arbejde.

De to mål fra bageruddannelsen udgør yderpunkter i kompleksitet, og mellem disse yderpunkter findes en række variationer af verber kombineret med de tre elementer, fx noget teknisk enkelt skal udføres i komplicerede sammenhænge, eller noget teknisk kompliceret skal udføres under vejledning.

I skemaet herunder er angivet forskellige formuleringer, der kan sættes sammen på forskellige måder og dermed angive forskellige grader af kompleksitet.

Verbum	Arbejdsfunktion/opgave		Situation	Grad af ansvar/ selvstændighed
Deltage i	Almindeligt fore-	Bake off brød	I kendte situatio-	Under vejledning
Udføre	kommende	Morgenbrød	ner	Selvstændigt
Instruere i	Kendte	Specialbrød	I nye situationer	Tage ansvar for
Udvikle nye me-	Traditionelle	Formkager	I samarbejde med	
toder til	Et sortiment af	Rullede deje		
	Avancerede	Konditorkager		

Alle kombinationer kan udgøre et mål, der resulterer i en grad af kompleksitet. Jo mere præcist målene formuleres, jo lettere er det for læreren at anvende beskrivelsen af målet til at planlægge undervisningsforløb og kriterier for bedømmelse, og jo større sikkerhed er der for at opnå en ensartet national standard i uddannelsen.

Et mål skal altid indeholde et verbum, men ikke nødvendigvis alle tre elementer i skemaet ovenfor. Det anbefales dog at overveje hvert af de tre elementer og vurdere, dels om det kan præciseres mere, dels om det giver mening til forståelse af målet.

Verbet kan også være fagligt, f. eks. bage, køre, skrive, passe, reparere, mure, svejse etc. Sådanne verber vil ofte være niveau-neutrale. Så ligger niveau / præstationsstandard i de øvrige elementer.

BESKRIVELSE AF FIRE PRÆSTATIONSSTANDARDER I ERHVERVSUD-DANNELSERNE

Det faglige udvalg skal beskrive fag på enten begynder-, rutineret eller avanceret niveau. Derudover skal det faglige udvalg vælge et eller flere fag, som beskrives på ekspertniveau. Elever, der kan nå målene for faget på ekspertniveau på samme tid som det avancerede niveau, kan vælge ekspertniveau.

Når der er valgt en præstationsstandard for et fag, skal man beskrive målene, så de passer til standarden. Det gør man med valg af terminologien fra den valgte præstationsstandard.

Præstationsstandard refererer til faget og ikke det enkelte mål. Målene udgør tilsammen fagets præstationsstandard.

Når man skal beskrive et mål i et fag på en bestemt præstationsstandard, understøtter det præcisionen at beskrive alle mål med en terminologi, der svarer til standarden. I praksis vil der dog i samme fag sommetider være brug for, at enkelte mål i faget rækker højere eller lavere end fagets præstationsstandard. I et fag på rutineret niveau kan der således godt være enkelte mål, der egentlig afspejler et begynderniveau eller et avanceret niveau. Det faglige udvalg skal beskrive det enkelte mål i et fag, så det bedst beskriver den ønskede præstation, ud fra de realistiske behov i branchen. Derefter vurderer og vælger udvalget, hvilken præstationsstandard fagets mål tilsammen passer bedst til.

Med udgangspunkt i hovedbekendtgørelsens definition af præstationsstandarder gives i der følgende eksempler på terminologi, der er typisk for standarderne, samt eksempler på målformuleringer, der er præcise for standarderne. Listerne for terminologi er ikke udtømmende. Synonymer til de foreslåede ord eller andre formuleringer, der vurderes at afspejle samme niveau, kan ligeledes anvendes.

Begynderniveau

Eleven kan løse en opgave og udføre en aktivitet i en kendt situation eller ud fra en kendt problemstilling eller kan udføre en mere kompliceret aktivitet under vejledning. På dette niveau lægges der vægt på personlig kompetence til at sætte sig ind i uddannelsens fundamentale kundskabs- og færdighedsområder og kompetence til at udvikle ansvarlighed og grundlag for fortsat læring. På begynderniveauet grundlægges ligeledes selvstændighed i opgaveløsning².

Præstationsstandard	Verbum	Arbejdsfunktion/opgave		Situation	Grad af ansvar og selvstændighed
Begynder	Deltage i, genkende, gengive, betjene, genfortælle medvirke	Grundlæggende, enkle, almindeligt forekommende, basale,	Selve aktiviteten (arbejdsfunktion eller opgave)	I kendte situationer, i overskuelige situationer, i almindelige situationer	Under vejledning, selvstændighed grundlægges, efter instruktion,

Eksempler på typiske målformuleringer for begynderniveauet:

- Eleven kan genkende de almindeligste værktøjer/materialer/hjælpemidler/ it-programmer, etc. og anvende dem under vejledning.
- Eleven kan modtage og udføre arbejdsopgaver efter instruktion. (I det konkrete mål er det være angivet, hvilke arbejdsopgaver, der er tale om).
- Eleven kan på et begyndende niveau anvende digitale medier i simple pædagogiske situationer som redskab til faglig dialog og formidling.
- Eleven kan medvirke ved at udføre dagligt eftersyn og elementær fejlfinding samt vedligeholdelse af gaffeltrucks og gaffelstablere, og medvirke til at iværksætte lovpligtige eftersyn og reparationer af maskinerne ifølge EU's maskindirektiv.
- Eleven kan efter instruktion blande fodermidler og følge en foderplan i det daglige dyrehold.
- Eleven kan udpege produkter til en afgrænset rengøringsopgave.

² § 40 i Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/1619>

- Eleven kan under vejledning gennemføre udmåling af bilens standard opsatte hjulvinkler ift. rattets ligeudstilling

Rutineret niveau

Rutineret niveau. Eleven kan planlægge og gennemføre en opgave eller aktivitet eller løse et problem i en rutinemæssig eller kendt situation og omgivelse, alene og i samarbejde med andre. På dette niveau lægges vægt på den personlige kompetence til selvstændigt at sætte sig ind i mere komplicerede problemstillinger og til at kommunikere med andre om løsningen heraf. Yderligere lægges vægt på fleksibilitet og omstillingsevne³

Præstationsstandard	Verbum	Arbejdsfunktion/opgave		Situation	Grad af ansvar og selvstændighed
Rutine	Planlægge, gennemføre, fremstille tilegne sig viden, varetage betjene, indgå, tilpasse, justere, udvælge, sætte sig ind i, sammenligne assistere	Almindelige, kendte, sædvanlige, et sortiment af, daglige, standard, traditionelle	Selve aktiviteten (arbejdsfunktion eller opgave)	Kendt situation, alene og i samarbejde med andre, fleksibilitet,	Selvstændigt, Omstillings-evne Sikkerhedsmæssigt korrekt, Ud fra beskrivelser / anvisning

Eksempler på typiske målformuleringer for det rutinerede niveau:

- Eleven kan betjene og vedligeholde udstyr / værktøj/ maskiner/ hjælpemidler etc.
- Eleven kan tilrettelægge og gennemføre produktionen af udvalgte produktionsdyr på baggrund af viden om overordnede produktionsmetoder, kendskab til bygninger, udearealer, indretning og krav hertil ud fra dyrenes naturlige adfærd, gældende regler og støttemuligheder for udvalgte produktionsdyr.
- Eleven kan i samarbejde med andre skitsere, planlægge og foretage materialeberegninger af et område med bede og græsarealer. Eleven kan forklare forskellige påsætningsteknikker af ekstension og løse hårdele.

³ § 40 i Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/1619>

Avanceret niveau

Eleven kan vurdere et problem, kan planlægge, løse og gennemføre en opgave eller aktivitet eller løse et problem også i ikke-rutinesituationer – alene eller i samarbejde med andre – under hensyn til opgavens art. På dette niveau lægges vægt på den personlige kompetence til at tage selvstændigt ansvar og vise initiativ samt kompetence til selv at formulere og løse faglige og sociale opgaver og problemer. Yderligere lægges vægt på kvalitetssans og kreativitet⁴.

Præstationsstandard	Verbum	Arbejdsfunktion/opgave		Situation	Grad af ansvar og selvstændighed
Avanceret	Vurdere, planlægge, igangsætte, vise initiativ, formulere, begrunde, vejlede, optimere, koordinere, kombinere, tilpasse	Avancerede, sammensatte, komplicerede, komplekse,	Selve aktiviteten (arbejdsfunktion eller opgave)	ikke-rutinesituationer, ukendte, nye,	Kreativitet, selvstændigt ansvar, kvalitetssans, initiativ,

Eksempler på typiske målformuleringer for det avancerede niveau:

- Eleven kan selvstændigt vejlede i frisurrevalg ud fra kundens proportioner, hårstruktur, hvirvler og groretning.
- Eleven kan selvstændigt arbejde med optimering af butikkens økonomiske drift ud fra relevante nøgletal, regnskab og budget.
- Eleven kan aktivt anvende produktionsstyring til forbedring af produktionsøkonomien.
- Eleven kan analysere mulighederne for afsætning af dyr eller animalske produkter.
- Eleven kan selvstændigt udføre de praktiske opgaver i ikke kemisk ukrudtsbekæmpelse på en miljø- og arbejdsmiljømæssig forsvarlig måde, samt udarbejde forslag, herunder yde rådgivning, om ændringer og opbygning af grønne områder og befæstelser, som vil betyde øget bæredygtighed for anlæggene og det omgivende miljø.
- Eleven kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje, der retter sig imod borgere og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang.
- Eleven kan udarbejde formgivnings- og designopgaver, der fordrer fantasi og æstetisk sans.

⁴ § 40 i Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/1619>

- Eleven kan selvstændigt planlægge og udføre en kreativ klipning og skæring til dag, aftenfrisure og selskabsfrisure.
- Eleven kan sammensætte, justere, og vurdere mad og menuplaner til forskellige målgrupper under hensynstagen til menu sammenhæng, kultur, modtagerenes ernæringsmæssige og sensoriske behov, portionsstørrelse, serveringsform, sæson og produktionsform.

Ekspertniveau

Eleven kan løse komplekse arbejdsopgaver og kan argumentere for valgte løsninger af opståede problemer. Der lægges vægt på evnen til at kunne bruge allerede opnåede kompetencer i en ny kontekst, på evnen til at arbejde med overblik og deltage i arbejdspladsens innovative processer. På dette niveau lægges vægt på den personlige kompetence til målrettet at kunne planlægge, tilrettelægge, udføre og evaluere arbejdsprocesserne således, at kvaliteten i processen og resultatet sikres. Endvidere lægges vægt på, at eleven kan vurdere og begrunde behovet for forbedringer af arbejdsprocesser, samt på at eleven kan kommunikere om sin faglighed i alle relevante sammenhænge.⁵

Præstationsstandard	Verbum	Arbejdsfunktion/opgave		Situationen,	Grad af ansvar og selvstændighed
Ekspert	Argumentere, evaluere, vurdere, reflektere, evaluere, udvikle, implementere nyt projektere perspektivere udvikle nye metoder til	Specialisere, alle former for, ekstraordinære, kreative,	Selve aktiviteten (arbejdsfunktion eller opgave)	Komplekse, opståede (nye) problemer, ny kontekst, alle relevante sammenhænge hele processer fra planlægning over udførelse til evaluering og kommunikation under stort arbejdspress,	Innovativ, målrettet, med overblik kvalitetssikring, selvstændigt ansvar

Ekspertniveauet er et ekstra niveau, som ligger ud over uddannelsernes obligatoriske mål. Ekspertniveauet i et fag afspejler sig derfor ikke i uddannelsens kompetencemål, som er obligatoriske for alle elever. Ekspertniveauet er et højere niveau, som elever kan tilvælge i fag, der er obligatoriske på avanceret niveau. De faglige udvalg vælger, hvilke af deres fag på avanceret niveau, som udvalget også beskriver på ekspertniveau. Ekspertniveauet er altid frivilligt for eleverne.

Ekspertniveauet er kendetegnet ved, at tilvæksten i niveau primært omhandler kompleksiteten i situationen og graden af ansvar og selvstændighed, og ikke nødvendigvis medfører, at eleven bliver dygtigere til selve arbejdsfunktionen eller opgaven i sit håndværk eller sin serviceydelse.

⁵ § 40 i Bekendtgørelse om erhversuddannelser <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2019/1619>

Eksempler på typiske målformuleringer for ekspertniveauet:

- Eleven kan analysere, prioritere og optimere, hvordan virksomheden kan påvirke kundens digitale og analoge kontaktpunkter før, under og efter et salg.
- Eleven kan selvstændigt registrere, analysere, tegne og udføre et haveprojekt i henhold til gældende normer for anlægsgartnerarbejde, samt foretage en kvalitetsbedømmelse af det færdige anlæg.
- Eleven kan analysere, planlægge, udføre og evaluere sociale, fysiske, kulturelle og kreative aktiviteter for enkeltpersoner og grupper med henblik på at understøtte et meningsfuldt hverdagsliv for borgeren/patienten ud fra en rehabiliterende tilgang.
- Eleven kan ud fra sin viden, selvstændigt analysere og vurdere realtime-data i forbindelse med avanceret diagnosticering og kodning på moderne servostyringssystemer og kan på baggrund heraf argumentere for det valgte indgreb.
- Eleven kan selvstændigt projekttere og opføre mure i brosten, samt befæstelsesopgaver i chaussésten sat i buforbandt med brostensborters langs kanten

Den forventede præstation – i målet eller i præstationsstandarden?

Kompleksiteten i målene i et fag kan enten være beskrevet eksplicit i det enkelte mål, eller den kan ligge i fagets præstationsstandard.

Når man skal beskrive mål i et fag på en bestemt præstationsstandard, skal man derfor overveje, hvornår selve præstationsstandard fastlægger målenes kompleksitet tilstrækkeligt, og hvornår den skal tydeliggøres i selve målformuleringen.

Eksempel

Et mål i et fag på begynderniveau i tjeneruddannelsen kan være formuleret således:

- *Eleven kan foretage opdækning, servering og afrydning under vejledning i kendte situationer.*

Når det er forudbestemt, at faget er på begynderniveau, ligger det i fagets præstationsstandard, at det, som eleven skal kunne gøre, kan forventes gjort under vejledning og i kendte situationer. Denne del af målet behøves derfor ikke blive gentaget. Målet kan lyde således:

- *Eleven kan foretage opdækning, servering og afrydning.*

Underforstået "på begynderniveau" og dermed under vejledning og i kendte situationer. Et fags præstationsstandard kan således bidrage til, at målene bliver enklere og mere læsbare, fordi den taksonomiske præcisering er en følge af fagets niveau og ikke skal gentages i alle mål.

ANDRE FAG I ERHVERVSUDDANNELSERNE

Grundfag, erhvervsfag og kombinationsfag

Grundfag, erhvervsfag og kombinationsfag er beskrevet ud fra en taksonomisk ramme, der er en præcisering af niveauerne i den danske kvalifikationsramme (DKLL). Fagene er centralt beskrevet og derfor ikke omfattet af denne taksonomivejledning. Lærere, der har lyst til at kende rammen med henblik på læsning af fagmålene, kan finde den på dette [link](#).

Arbejdsmarkedsuddannelser (AMU)

De faglige udvalg kan vælge, at AMU uddannelser skal indgå i deres erhvervsuddannelse, herunder som valgfri uddannelsesspecifikke fag. Efteruddannelsesudvalgene formulerer AMU-mål. AMU uddannelsers niveau er bestemt ved deres indplacering i (DKLL).

Valgfag

Præstationsstandarden for valgfag følger de fag, skolen udbyder, i det omfang de er beskrevet centralt, herunder erhvervsfag og grundfag. Skolen kan fastsætte og beskrive lokale valgfag. I det tilfælde er det skolen, der beslutter præstationsstandarder for faget.